

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Жения Жекова – РИМ – Шумен

член на научно жури, назначено със заповед на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ РД 38-219/08.05.2022 г., относно конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по направление 2.2. История и археология (История на средновековна България – История на Самуилова България) за нуждите на Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. 21/15.03.2022 г.

Документи за участие в конкурса са подадени от един кандидат: доц. д-р Георги Николов Николов. Комисията по преглед на документите е установила, че подадените документи за конкурса отговарят на нормативните изисквания.

Георги Николов Николов е роден на 13.07.1957 г. в град София. През 1981 г. завършва история в СУ „Св. Климент Охридски“. От 1990 г. е щатен преподавател по Средновековна българска история в Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Въз основа на защитена през 2001 г. дисертация на тема „Централизъм и регионализъм в ранносредновековна България (кр. на VII – началото на XI в.)“ му е присъдена образователната и научна степен „доктор“. През 2011 г. се хабилитира като доцент с монографията „Самостоятелни и полусамостоятелни владения във възобновеното Българско царство (края на XII – средата на XIII в.)“, София, 2011, 255 с.+18 ил.

Успоредно с академичните си ангажименти, Георги Николов развива и широка обществена дейност, включвайки се в честването на исторически събития, телевизионни и други медийни изяви, популяризиращи и отстояващи българските национални ценности и памет. От 2020 г. е председател на Управителния съвет на Македонския научен институт в София. Интересът му към Самуилова България определя и насоките на неговите научни интереси през последните години.

Кандидатът участва в конкурса с 33 публикации от периода 1981 – 2020 г. с оригинални научни приноси, описани от самия него. Цитиранията – 178, свидетелстват за активно използване на неговите научни разработки. Автор е на 9 монографии (пет от които в съавторство). Централно място заема хабилитационния труд (монография) по показател **В Из историята на Самуилова България. София, 2022, 319 с.; ISBN 978-619-7377-25-5 (мека корица); ISBN 978-619-7377-26-2 (твърда корица); ISBN 978-619-7377-27-9 (pdf).**

Книгата се състои от предговор, четири глави, библиография и съкращения. Авторът предлага нови и оригинални тези, коментирани и подкрепени с доказателствен материал в самото изложение.

Още в предговора (с. 7 – 10) той маркира основните линии на своята разработка, които стоят в основата на самата монография. Водеща, подкрепена с изворов материал е тезата на автора, че Самуилова България е институционално свързана с държавно-политическата традиция на ранносредновековното Българско ханство, а всички личности, пряко свързани с този период от средновековната ни история, имат българска принадлежност.

Първата глава (с. 11 – 22) разглежда подробно родословието на семейството на Самуил. Достига се до заключението, че Самуил е кръвно свързан с династията на хан Крум. Предложени са аргументи, подкрепящи тезата, че именно Самуил е най-големият от четиримата братя. Използвани са паралели както с библейски текстове, така и с извори от епохата.

Втората глава (с. 23 – 36) е посветена на една изключително тъжна част от нашата история, а именно ослепяването на 15 хиляди български войни, ослепени от византийския император Василий II, получил за това си деяние прозвището Българоубиец. Категорично са отхвърлени лансираните тези за липсата на такова ослепяване и преиначаването му в исторически план. Отново като доказателствен материал са привлечени редица арабски извори, описващи именно такива организирани, масови ослепявания.

Третата глава (с. 37 – 134) обстойно разглежда и анализира смъртта на последните български владетели от Първото българско царство. Детайлно са разгледани спорните моменти в опит да бъдат изяснени все още битуващите неясноти.

Специално внимание е отделено на резултатите от археологическите разкопки на о-в „Свети Ахил” в Малкото Преспанско езеро. Без всякакво съмнение откритите там четири гроба принадлежат на членове на семейството на Самуил, включително и неговия собствен. Предложена е хронология на погребванията и уточняване на тяхната принадлежност.

В основата на четвърта глава (с. 135 – 284) е историко-географската област Македония и нейната роля в историята на средновековна България. Направен е преглед на нейното историческо обособяване и първо заселване с българи още в епохата на Великото преселение на народите (IV – VII в.). Разгледани са както нейната политическа, така и църковната, и културната история на областта. Авторът доказва, че през разглеждания период Македония е населявана от българско население с българско самосъзнание. Нито византийското господство през XI – XII в., а също и сръбското през втората половина на XIV в. не променят българския етнически облик на областта.

Публикациите, с които доц. Георги Николов се явява в настоящия конкурс, го представят убедително като сериозен учен, със задълбочени познания в областта на българската средновековна история. Заявените в автосправката на кандидата научни приноси са реални и съществени. Трябва да се отбележи, че освен активната му преподавателска дейност, той е ръководител на двама успешно защитили докторанти, участвал е в национални и международни научни проекти, симпозиуми и изложби, съавтор е на учебници и учебни помагала. Член е на редакционните колегии на утвърдени научни списания и годишници.

В публикациите на доц. д-р Георги Николов Николов няма елементи на плагиатство. Изпълнени са минималните изисквания по чл. 26 от ЗРАСБ за научна област История и археология (История на средновековна България – История на Самуилова България), професионално направление 2.2. История и археология от доц. д-р Георги Николов Николов – кандидат за заемане на академичната длъжност професор. Материалите по съответните показатели са документално представени. Спазени са всички процедурни срокове и законови изисквания за провеждането на конкурса.

В заключение мога да кажа, че доц. д-р Георги Николов Николов напълно отговаря на законовите изисквания за придобиване на академичната длъжност професор. Затова препоръчвам на доц. д-р Георги Николов Николов да му бъде присъдена академичната длъжност „професор“

10.06. 2022 г.

Град Шумен

доц. д-р Жена Йорданова Жекова

Област на висше образование 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.2. История и археология,

научна специалност: Археология

(Нумизматика)